

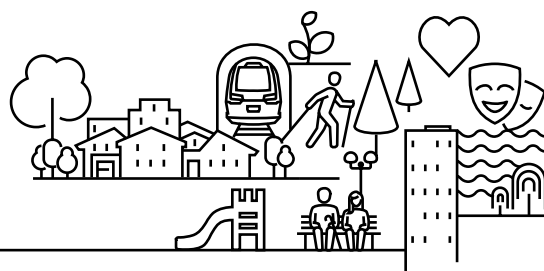

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2025-2026

Øvre Hebekk barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSdokumenter	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
3.2 SATSINGSOMRÅDENE	6
<i>Kjennetegn</i>	10
<i>Arbeidsmetoder</i>	11
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING	12
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	13
4.1 BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	13
4.2 OMSORG	14
4.3 LEK	15
4.4 DANNING	15
4.5 LÆRING	16
4.6 VENNSKAP OG FELLESSKAP	16
4.7 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	17
4.8 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	17
4.9 BARNEHAGENS FASTE TEMA	18
5 BARNS MEDVIRKNING	19
5.1 BARN OG UNGE MEDVIRKER	19
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	20
6.1 PROGRESJON	20
6.2 DIGITAL PRAKSIS	21
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	21
7 OVERGANGER	22
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	22
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN	22
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	23
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	23
9. AKTIVITETER / ÅRSJUL 2025-2026	25
10. PLAN FOR VURDERING	26
11. KILDER OG REFERANSER	27

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 09.07.2025

Barnehagens styrer: Eva Erlandsen

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2025-2028:

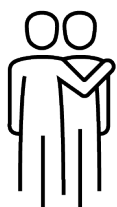
Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte får riktig innsats tidlig nok.

Riktig innsats tidnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2025-2028](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Øvre Hebekk barnehage er en 4-avdelings barnehage som ligger i et område tett inntil Hebekk skogen.

Vi har 2 avdelinger fra 1-3 år og 2 avdelinger fra 3-6 år, til sammen 62 barn og 15 ansatte i grunnbemanning.

Barna utvikler seg gjennom lek og samspill sammen med andre. Vi vet at gode relasjoner og opplevelser i lek er nødvendig i utvikling av sosial kompetanse, fysiske og mentale ferdigheter. Å leke er det viktigste vi gjør i hverdagen. Som nærmeste nabo til Hebekk skogen er vi mye ute i naturen, og skogen er en utvidet del av vår lekearena. I vår barnehage er vi opptatt av å ta vare på øyeblikket sammen med barna.

Barnehagens visjon:

Her er barna i fokus!

Verdiene subjektivitet, delaktighet og ulikhet står sentralt i vårt menneskesyn og synet på barn.

Fremtiden trenger trygge barn som tror på egne krefter og seg selv, men også barn som viser tillit og en genuin tro på andre. Barn som tenker at andre er ute i gode hensikter og vil en vel. Vi ønsker barn som opplever at de kan påvirke sine omgivelser og sammen med andre kan skape et godt sted å være for alle.

Et godt foreldresamarbeid er en viktig del av kvalitetsutviklingen i barnehagen, og noe vi er avhengig av for å skape en best mulig oppvekst – og utviklingsarena for barna.

Sammen skal vi legge til rette for at alle barna våre opplever den gode barndom!

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

I de pågående diskusjoner om lekens plass i barnehagen og barnas hverdag vil vi løfte frem leken og lekens betydning for barn. Barndommen møter i dag store krav om strukturerte læringsaktiviteter. Denne utdanningstenkningen og kravet om organiserte aktiviteter har fått et stort råderom i utvikling av barnehagene. Vi mener at leken og dannelsesperspektivet har kommet i skyggen. Satsningsområdet i Øvre Hebekk barnehage er lek og kreativitet:

Hovedmål:

*I vår barnehage skal vi leke
og være kreative sammen*

Lek er barns viktigste uttrykksform, og er den aktiviteten de bruker mest tid på. Den har stor betydning for barnas opplevelse av en god barndom, og er sentral for deres trivsel og utvikling.

Rammeplan for barnehagen sier at lek skal ha en fremtredende rolle i barnehagedagen, og understreker lekens egenverdi.

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.»

(Udir. 2017, s. 20)

Barns kreativitet utøves gjennom ulike former for lek. Gjennom å tilrettelegge for lek og kreative lekemiljøer, får barn stimulert sin kreativitet, fantasi og fleksibilitet.

Kreativitet er definert som en av de aller viktigste kompetansene i framtidens samfunn. Kreative barn blir kreative voksne, og det er en ferdighet som gjør det enklere å mestre voksenlivet.

Fremtidens samfunn trenger mennesker som er innovative og løsningsorienterte.

Vårt valg av satsningsområde sikrer oss i tillegg retning mot å jobbe innenfor innsatsområdet "Trygg Oppvekst" hvor lærelyst og deltakelse i fellesskapet står sentralt.

3.2 Satsingsområdene

I vår barnehage skal vi leke og være kreative sammen

Lek er mulighetens land. Her finner barna mange skatter som beriker dem nå og resten av livet.

Fellestrekk for lek, uavhengig av alder, er at den er lystbetont, frivillig og spontan. Leken krever et aktivt engasjement, er indre motivert, den har ingen tydelige mål og gir barnet en følelse av kontroll.

Leken er på liksom og et fristed for alt som er moro, samtidig som barn prøver ut ting de ikke får til i det virkelige liv.

I barnehagen vår skal vi bidra til den gode barndommen ved å gi alle barna muligheter for lek som en kilde til trivsel. Barn leker fordi det er en del av det å være barn. Samtidig så vet vi at barn som leker, lærer. Lek og læring trenger ikke å være på bekostning av hverandre.

Når barn er likeverdige i leken, skjer en konstruktiv, sosial utvikling. Men det er liten tvil om at for barn handler leken om trivsel og glede, og at de leker fordi de elsker det.

Barn utvikler handlingsmønstre som bunner i erfaringer fra vellykket samspill med andre. At barna får denne erfaringen, gir dem verktøy de kan bruke til å unngå sosialt uakseptable responser i samhandling med andre barn.

I barnehagen øver vi hver dag på sosiale ferdigheter som blant annet selvhevdelse, selvkontroll, empati, ansvar og samarbeid. Barnas selvfølelse skal støttes og de skal få hjelp til å stå i egne valg og ha en stemme. Samtidig skal de få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og ta hensyn til andres behov.

Når personalet veileder og støtter barna i håndtering av egne følelsesuttrykk i samspillet med andre, får barna verdifull trening i sosial samhandling.

I rammeplanen står det:

«Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.» (Udir 2017 s. 20)

Lek er livsviktig for barn og deres psykiske helse. Gjennom lek blir barna kjent med seg selv og andre, og den bidrar til å danne deres identitet og utvikling av selvfølelse og tro på egen mestring.

Det å mestre lek og lekens innhold sammen med andre barn gir opplevelsen av tilhørighet og en forståelse av å være en del av fellesskapet.

I disse lekende møtene blir barna kjent og får øve på å være en venn. De får muligheten til å samhandle på tvers av kjønn, alder, språklige og kulturelle forskjeller. Det er med på å skape en større forståelse for andre og det mangfoldet vi lever i. Lek er et universelt språk, noe de fleste har erfaring med og kan gjenkjenne.

Barna håndterer verden, bearbeider den og uttrykker den gjennom lek, samtidig som de øver på grunnleggende ferdigheter for eksempel innen områdene språk, motorikk, det sosiale og emosjonelle.

Leken er med på å utvikle kreativitet, skaperglede og evnen til å løse problemer. Gjennom lek utvikler barn nysgjerrighet, forestillingsevne, fantasi og vitebegjær, de lever ut drømmer og prøver ut grenser. I leken får barna prøve ut sine egne hypoteser og idéer, de kan prøve og feile og får en større forståelse for verden rundt seg.

Evnen til å være kreativ er en iboende kraft som alle mennesker har i større eller mindre grad. Å være kreativ er å være nysgjerrig, fleksibel, tenke nytt og se nye løsninger – alene og sammen med andre. Kreativitet er avgjørende for å håndtere utfordringer og er med på å øke evnen til å tåle motgang og tilpasse seg forandringer.

Rammeplanen sier:

«Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk»

(Udir 2017 s. 51)

I vår barnehage skal barna møte lekekloke ansatte som gir dem tid og rom til å utfolde seg i lek. De ansatte har ansvaret for å skape gode vilkår for lek ved å ta initiativ, være aktivt deltagende, lede og la seg lede inn i barnas lekeverden. Ansatte må være tett på, for å utvikle leken videre, og for å styrke både egen og barns lekekompetanse.

Barna må få ro til lek over tid. De skal ha tilgang til lekearenaer hvor det er mulighet for skjerming mot forstyrrelser slik at de får konsentrert seg, og fantasien kan vokse. Barnehagen skal ha variert lekemateriell (både forestillende og ikke-forestillende) tilgjengelig, og legge til rette for kreative miljøer som stimulerer til lek.

I leken får barna muligheten til å gjøre egne oppdagelser og erfaringer – en form for læring som følger dem gjennom livet. Vi skal møte barna på en klok og hensiktsmessig måte slik at de er overbevist om at vi har tro på at de mestrer utfordringer i hverdagen. Barn kan og klarer!

«Jeg skulle ønske dagens barn lekte mer enn de gjør. For den som leker som liten får en rikdom inni seg som man kan øse av hele livet. Man bygger opp en varm, hyggelig verden inni seg. En verden som gir styrke om livet blir vanskelig. Et sted man kan ty til i motgang og sorg.»

Astrid Lindgren

NÅR BARNET DITT SIER:

“i dag har jeg bare lekt”

DA HAR BARNET DITT...

Ledet og blitt ledet

Gitt av seg selv

Lyttet til andre

Blitt kjent med egne og andres grenser

Opplevd empati

Øvet på å kommunisere, verbalt og nonverbalt

Lært om egen identitet

Utviklet seg emosjonelt og intellektuelt

Bygd selvtillit

Opplevd samspill mellom barn-barn og barn-voksen

Kjent på mestring

Vært en del av fellesskapet

Blitt utfordret

Samarbeidet med andre

Øvet konsentrasjon

Vært løsningsorienterte

Opplevd livsglede og humor

Opplevd vennskap

Øvet motoriske ferdigheter

Brukt fantasien

Øvet selvhevdelse

Vært kreative

Erfart normer og regler

Øvet på å gi og ta

Øvet på turtaking

Vist omsorg

Øvet på konflikthåndtering

Vært nysgjerrig

Blitt utfordret

Kjennetegn

Kjennetegn er konkrete, observerbare handlinger vi bruker som et hjelpemiddel for å vurdere om vi er på riktig vei mot målet. Vi har kjennetegn både for personalet og barna, noe som vil gi et bredere grunnlag for evaluering av barnehageåret.

I vår barnehage skal vi leke og være kreative sammen

Vi ser og hører ansatte som:

- Er aktive i lek med barna og byr på seg selv
- Sier ja og viser tillit til barn
- Møter barn med humor, glede og raushet
- Er nysgjerrige og utforskende sammen med barn
- Gir barna felles opplevelser
- Lytter og tar barnas ideer og innspill på alvor
- Gir barna tid og mulighet til å fortsette lek
- Er kreative sammen med barn
- Aktivt griper inn og stopper mobbing og krenkelser

Vi ser og hører barn som:

- Er utforskende og nysgjerrige sammen
- Fordyper seg i leken og glemmer tid og sted
- Blander lekemateriell og karakterer i lek
- Viser glede og engasjement i lek sammen med andre barn
- Kommer med innspill, leder andre og lar seg lede
- Har tro på seg selv og egne evner
- Inviterer hverandre inn i leken
- Prøver å løse konflikter og uenigheter slik at leken kan fortsette

Arbeidsmetoder

PROSJEKTERENDE ARBEIDSMÅTE

Prosjekterende arbeidsmåte gjenspeiler barne- og læringssynet vårt, og troen på det kompetente barnet med dets iboende evner og lyst og vilje til å lære og utforske verden rundt seg.

Denne måten å arbeide på gir barna muligheten til å gå i dybden og jobbe med et tema eller et prosjekt over tid. Barna får være aktive i egen læringsprosess og finner sin strategi og vei til kunnskap og nye ferdigheter. Dette innebærer at den overordnede pedagogiske tanken er å la barnas ideer, interesser, tanker og nysgjerrighet vise vei for læring.

«Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt.

Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.»

(Udir. 2017, s. 22)

Ved å være aktiv, undrende og nysgjerrig sammen med andre barn og voksne, får vi mulighet til å lære av og med hverandre. Når vi deler erfaringer, hypoteser og reflekterer sammen ser vi flere løsninger og perspektiver, og ny felles kunnskap kan konstrueres.

Personalet må skape gode møteplasser der barna får mulighet til å prøve ut egne hypoteser, og hvor de kan være aktive og skapende sammen. Dette er med på å gi mestringsglede og tro på seg selv.

Personalet skal:

- **GÅ FORAN-** iscenesette, vise vei, inspirere, legge spor og provokasjoner
- **GÅ SAMMEN-** leke, undersøke og utforske sammen med barna
- **GÅ BAK-** observere, dokumentere og reflektere

Å jobbe prosjekterende er med på å gi barn medvirkning i egen hverdag og egen læring i barnehagen slik Rammeplanen og FNs barnekonvensjon sier at barn har rett til.

«DET VI GJORDE I GÅR, SKAL SPEILE DAGEN I DAG, SOM IGJEN SKAL SYNES I MORGEN»

Vi bruker pedagogisk dokumentasjon for å synliggjøre barnas læringsprosesser. Dette kan være bilder, tegninger, lek, praksisfortellinger, utsagn eller samtaler som vi noterer ned. Vi bruker denne dokumentasjonen til å reflektere sammen, forstå og finne veien videre. Det er først når vi reflekterer, lærer av det vi ser og endrer vår praksis at vi kan kalle det pedagogisk dokumentasjon.

SMÅGRUPPER

Vi deler barna i små grupper store deler av dagen. Smågrupper kan være planlagte eller spontane grupper av barn. Hensikten med bruk av smågrupper:

- Skape ro og konsentrasjon for det enkelte barnet i leken
- Fremme kontakt og stimulere til vennskap mellom barn
- Øve på å samarbeide
- Personalet får tettere og bedre kontakt med hvert enkelt barn
- Lettere å bli sett og hørt av andre barn
- Skaper fellesskapsfølelse, «vi-følelse»
- Fordypning i leken- tid og ro til å leke i et trygt miljø

3.3 Kompetanseutvikling

Vi ser det som svært viktig at hele personalgruppen er i kontinuerlig utvikling. Det er avgjørende for den enkeltes trivsel og mulighet for å delta i det pedagogiske arbeidet på en god måte, og for å være en lærende organisasjon. Måten vi jobber på er å tilegne oss ny kunnskap gjennom aktuell litteratur eller kurs/fagdager, og reflektere sammen om hvordan vi implementerer ny kunnskap i vårt arbeid med barna.

Fora for kunnskapsløft og refleksjon er:

- Felles fagdager i regi av kommunen
- Pedagogmøter
- Refleksjonsmøter med fagarbeiderne
- Planleggingsdager
- Personalmøter
- Observasjon og erfaringsdeling i hverdagen
- Veiledning

Dette barnehageåret vil vi fortsette å jobbe med prosjektene «Forebygge vold og overgrep i nære relasjoner» og «Trygt og godt barnehagemiljø» i regi av Nordre Follo kommune. Vi starter på planleggingsdagen 14. august med et foredrag av ansatte i RVTS (Regionalt senter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). Vi vil jobbe videre med dette temaet i løpet av året i egen barnehage.

Vi skal også jobbe videre med boka «Lek og inkludering i barnehagen – en motvekt til utestengelse og mobbing», nå gjennom å dele og reflektere rundt praksisfortellinger fra hverdagen vår og se på disse fra ulike ståsteder og handlingsmønstre. Praksisfortellinger er en metode som løfter frem barn og voksnes opplevelser og den gir personalet økt innsikt for relasjonsprosesser i barnehagen. Fortellinger er et viktig dokumentasjons- og refleksjonsgrunnlag for det videre pedagogiske arbeidet.

I tillegg er Øvre Hebekk barnehage praksisbarnehage for OsloMet som gjør at vi jevnlig har barnehagelærerstudenter i praksis hos oss, og hvert år har vi lærlinger under utdanning til å bli barne- og ungdomsarbeidere. Dette året vil vi også ha elever fra Helse og oppvekst på utplassering 1 dag i uken fra Ås videregående skole og Seiersborg videregående skole. Dette gjør at vi må være oss bevisste hvorfor vi gjør som vi gjør, og være gode rollemodeller for fremtidens ansatte. Studenter, lærlinger og elever hjelper oss til å holde oss faglig oppdaterte slik at vi følger den samfunnsmessige utviklingen innen oppvekstfeltet, og de bidrar med kritiske blikk på vår praksis til det bedre.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehagen jobber i tråd med føringene i Rammeplan for barnehage fastsatt av Kunnskapsdepartementet 24. april 2017 med hjemmel i lov om barnehager 17. juni 2005. Rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver.

Her står det beskrevet hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på, som verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som er forankret i menneskerettighetene og fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Fagområdet Etikk, religion og filosofi beskriver barnehagens mandat når det gjelder å legge til rette for å skape verdier, normer og holdninger som skal gi barn kunnskap om livssynsmangfold og kjennskap til

fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og erfaring med kulturelle uttrykk og dens egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for mangfoldet og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

Barnehagen skal bidra til at barna får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på. Den skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Fagområdet Nærmiljø og samfunn beskriver hvordan barnehagen skal bidra til å gjøre barna kjent med nærmiljø, samfunn og verden. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet, og barn skal få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Barnehagen har ulike markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og andre tradisjoner som er aktuelle, eksempelvis pride, nasjonaldager, halloween og karneval. Markeringer må for øvrig sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

Aktiviteter i forbindelse med disse markeringene bidrar til å sikre etterlevelse av kravene stilt til barnehagen gjennom Rammeplan for barnehagen og lov om barnehage.

4.2 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet møter barna med varme og interesse
- Personalet er sensitive og imøtekomende for barnas behov, både individuelt og i gruppe
- Personalet er aktivt tilstedeværende sammen med barna i lek og aktiviteter
- Personalet skaper trygghet gjennom gode rutiner, fast dagsrytme og ukeplan
- Personalet legger til rette for barnas mestringsopplevelser

4.3 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet anerkjenner barndommens egenverdi ved å tilrettelegge for lek
- Personalet veileder og støtter barna i deres samspill med hverandre, og er delaktige i lek og aktiviteter
- Personalet bruker lek som den viktigste arenaen for å fremme sosial kompetanse og språklig utvikling
- Personalet introduserer felles temaer til inspirasjon for lek
- Personalet tilrettelegger barnehagens inne og uterom til inspirasjon for lek

4.4 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Personalet støtter barnas aktiviteter, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- Personalet synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver
- Personalet utfordrer barnas tenkning og inviterer dem inn i utforskende samtaler
- Personalet synliggjør og fremhever mangfold og ulikhet som en positiv kvalitet

- Personalet og barna samarbeider om felles samspillsregler for avdelingen

4.5 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet er bevisste på at barnas læring skjer gjennom lek og i alle hverdagssituasjoner, og i samspill med andre
- Personalet legger til rette for opplevelser og erfaringer som gir mestring
- Personalet er støttende og undrende i refleksjoner og samtaler med barn
- Personalet legger til rette for progresjon i barnas individuelle utvikling

4.6 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet arbeider i tråd med barnehagens plan for trygt og godt barnehagemiljø
- Personalet legger til rette for vennskap og møtearenaer på tvers av alder og kjønn
- Personalet deler barna inn i mindre grupper for å tilrettelegge for lek og vennskap
- Personalet veileder barna i lek og samspill med andre barn

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.7 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet arbeider i tråd med barnehagens plan for trygt og godt barnehagemiljø
- Personalet legger til rette for vennskap og møtearenaer på tvers av alder og kjønn
- Personalet deler barna inn i mindre grupper for å tilrettelegge for lek og vennskap
- Personalet veileder barna i lek og samspill med andre barn

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

4.8 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi

- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker de 7 fagområdene i planlegging og gjennomføring av de pedagogiske aktivitetene gjennom hele året
- Personalet bruker fagområdene sammen og hver for seg, alt etter hva som er behovet i barnegruppa

4.9 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for demokratiske prosesser i samarbeid med barna
- Personalet gir barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag innenfor de rammene som er satt
- Personalet ser, lytter til og følger opp barnas initiativ
- Personalet tilpasser rutiner og aktiviteter i forhold til barnas alder, forutsetninger og erfaringer
- Personalet planlegger og evaluerer hverdagen sammen med barna

5.1 Barn og unge medvirker

Kommunikasjonsavdelingen har utviklet et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket. Barn og unge har en lovfestet rett til å medvirke, si sin mening og bli hørt. Kommuneplanen sier også at det skal legges til rette for at barn og unge kan delta når kommunen planlegger og utvikler tjenester og lokalsamfunn. Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Den er utarbeidet på grunnlag av Demokratimeldingen fra 2021, og i samspill med elever i valgfaget «Demokrati i praksis» ved Hellerasten skole.

Et av tiltakene i handlingsplanen, rettet mot ansatte i kommunen som jobber med planlegging og tjenesteutvikling, er: Det skal utarbeides et eget ikon/symbol som markerer sider i planen der barn og

unge har medvirket eller blitt hørt. Symbolet skal brukes av ALLE som skriver planer for kommunen, der barn og unge skal medvirke.

Les mer på kommunens nettside

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 3.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til

rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bidrar til at barna får mestringsopplevelser og tilpassede utfordringer
- Personalet tilrettelegger for lek og aktiviteter i tråd med barnas modenhet og alder

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for at barna utforsker, leker og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
- Personalet legger til rette for at barna får erfaringer med ulike digitale verktøy

6.3 Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder. Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)

- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

[Plan for overgang barnehage - skole/SFO](#)

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet arrangerer foreldremøte for nye foreldre i forkant av oppstart
- Pedagogene gjennomfører samtale med foreldrene i tilvenningstiden
- Personalet tilpasser tilvenningen til hvert enkelt barn og families behov

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet gir barna god tid til å gjøre seg kjent med ny avdeling før oppstart
- Personalet har overføringssamtaler med ny avdeling for deling av nødvendig informasjon

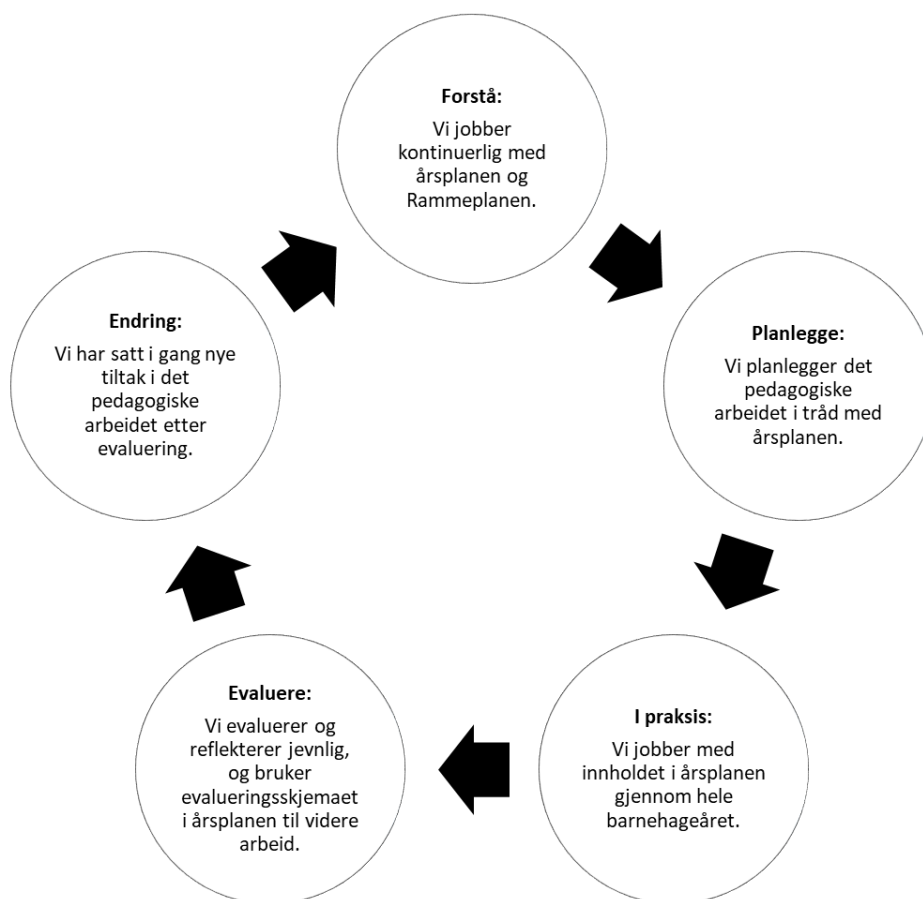
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet gjennomfører samtaler med barn og foreldre
- Personalet overfører nødvendig informasjon til skolen, med foreldrenes samtykke
- Barnehagene gjennomfører vennskapsgrupper for barn i samme skolekrets før sommeren

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe.

Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Personalet planlegger i forskjellige møtearenaer og i avsatt planleggingstid for pedagogene
- Personalet planlegger aktiviteter utfra barnegruppas alder, behov og interesser

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Personalet vurderer egen praksis opp mot planverk
- Personalet vurderer barnas trivsel og utvikling gjennom samtaler og observasjoner i samarbeid med foreldre
- Personalet benytter aktuelle kvalitetskjennetegn for å vurdere egen praksis

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Personalet dokumenterer hverdagen gjennom informasjonsskriv og bilder til foreldrene
- Personalet benytter møter og planleggingsdager til refleksjon og dokumentasjon av måloppnåelse
- Personalet følger gjeldende regler for personvern

9. Aktiviteter / Årshjul 2025-2026

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Tilvenning	Planleggingsdager 14. og 15. august Barnehagen er stengt
September	Foreldremøte mandag 15. og tirsdag 16. september Felles friluftstuke, uke 38	
Oktober	Foreldremøte for 5-åringene tirsdag 7. oktober	Barnehagen er åpen i høstferien, uke 40
November		Planleggingsdag fredag 14. november Barnehagen er stengt
Desember	Julelunsj for barna onsdag 10. desember Lucia fredag 12. desember Nissefest onsdag 17. desember	Julefri 24. desember-2. januar Barnehagen er stengt
Januar	Vinteraktiviteter, januar/februar	Nyttårsdag 1. januar, Planleggingsdag 2. januar Barnehagen er stengt
Februar	Samefolkets dag 6. februar Karneval fredag 27. februar	Barnehagen er åpen i vinterferien, uke 8
Mars	Foreldremøte mandag 9. og tirsdag 10. mars	
April	Påskelunsj, uke 13 for barna Dugnad uke 17	Påskefri 30. mars-6. april Barnehagen er stengt
Mai	Markering av 17. mai i barnehagen onsdag 13. mai, uke 20 Lørdag 17. mai (Grunnlovsdag) Felles program for dagen vil komme på kommunens nettsider og på barnehagens oppslagstavler i mai 2026	1. mai (Arbeidernes dag) 14. mai (Kristi Himmelfartsdag) 15. mai Planleggingsdag 25. mai (2. pinsedag) Barnehagen er stengt disse dagene
Juni	Uke 25 - Besøksuke på ny avdeling for barn som skal overflyttes til ny avdeling etter sommerferien Foreldremøte for nye foreldre og overflyttere torsdag 4. juni Sommeravslutning for barn og foreldre, tirsdag 9. juni	
Juli		Barnehagen er sommerstengt uke 28 og 29 (6. juli -17 juli) Åpen sommerbarnehage uke 30 i en av barnehagene i distriktet.

Hver enkelt avdeling markerer aktuelle høytider/festdager på sin avdeling.

10. Plan for vurdering

Tema:	I BARNEHAGEN VÅR SKAL VI LEKE OG VÆRE KREATIVE SAMMEN
Metode:	Refleksjon Dokumentasjon Kjennetegn
Tid:	November og april
Ansvarlig:	Alle ansatte
Rapportering:	Månedsbrev Foreldremøte Plandager og avdelingsmøter

Tema:	VOLD I NÆRE RELASJONER – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser
Metode:	Kvalitetskjennetegn Egenrefleksjon og refleksjon i gruppe
Tid:	November og april
Ansvarlig:	Pedagogisk leder organiserer avdelingens evaluering
Rapportering:	Månedsbrev Foreldremøte

Tema:	TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ
Metode:	Kvalitetskjennetegn Egenrefleksjon og refleksjon i gruppe
Tid:	November og april
Ansvarlig:	Pedagogisk leder organiserer avdelingens evaluering
Rapportering:	Månedsbrev Foreldresamtaler Foreldremøte

11. Kilder og referanser

- Barnehageloven (2005) *Lov om barnehager*, (LOV-2005-06-17-64) Lovdata.
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Utdanningsdirektoratet, *Rammeplan for barnehager* (2017)
- Strandberg, L. (2015) *Vygotskij, barna og den lange læringsreisen*, (1. utg.) Cappelen Damm Akademisk.
- Pape, K. (2013) *Jakten på den gode barndom – Lekende og inkluderende miljøer i barnehagen*, (1.utg.) Kommuneforlaget AS
- Åberg, A. og Lenz Taguchi, H. (2006) *Lyttende pedagogikk – etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*, (1. utg.) Universitetsforlaget
- snakkemedbarn.no – Øv deg på samtaler med barn og unge